

Ställskruven

PERSONALTIDNING FÖR AB SANDVIK BAHCO NR 12, 1993

Ansvarig utgivare: Sture Lestander
Redaktion: Martti Kaalikoski, Gunnel Lidberg

Vi satsar vidare!!!

Styrelsen vid Sandvik Bahco hade sitt ordinarie sammanträde fredagen den 13 augusti. Vid mötet avhandlades halvåret som gått och vad vi bör inrikta oss på inför hösten.

Resultatet

Trots att vi under våren brottats med alltför låg beläggning i vår tillverkning och därmed haft ett dåligt resultat har styrelsen uttryckt sin tillfredsställelse med de satsningar som gjorts för att bearbeta och arbeta oss in i Sandviks säljorganisation. Med en enveten och målmedveten marknads-satsning är vi väl rustade när konjunkturen vänder och efterfrågan på Bahco-produkterna ökar. Resultatet för hösten bör dock enligt alla prognoser visa att den negativa utvecklingen är bruten.

Satsningarna

Styrelsen fattade beslut om tre stora investeringar:

- ** Robotar till smedjan
- ** Modernisering av kromanläggningen
- ** Plastverktyg till nya skiftnyckeln

Styrelsen samlad inför mötet.

Robotar till Smedjan!

Vid senaste styrelsemötet beslutades att investera i automatisering av hålning, riktning och slipning av skiftnyckelskaft.

Nuvarande metod för skägkant-slipning, dvs Ryman och nackning för hand, är ensidig med hög grad av repetitiva rörelser med mycket lyftande och hållande för hand. För att eliminera belastningsskador och arbetsolycksfall samt skapa arbetsuppgifter med

ökat arbetsinnehåll, startades ett projekt med uppgift att finna lösningar på dessa problem. Projektet har beviljats bidrag från Arbetslivsfonden.

Det övergripande målet var att er-hålla en helautomatisk slipning. Under utredningsskedet framkom även möjligheten att er-hålla en automatisk hålning och riktning genom att utnyttja samma utrustning som för slipningen.

Forts. sid 2

På gång ...

- * Prima Liv-kampanj hela september
- * Skyddsombud från Sandvik Rock Tools besöker Sandvik Bahco den 16 september
- * Studiebesök av lärare från Uruguay den 21 september
- * Kvalitetskonferens på Sandvik Bahco den 27-28 september med deltagare från samtliga PC inom Sandvik Saws & Tools i Europa och Nordamerika.
- * "Sågar & Verktyg-golfen" i Enköping den 30 september
- * Kunder från Benelux-länderna besöker Sandvik Bahco den 1 oktober
- * Studiebesök från Uppsala Universitet, Ekonomiska Institutionen den 4 oktober
- * Kvalitetsrevision av SIS den 5 oktober

Forts. Robotar till Smedjan

Principmetod och utrustning

Skaften tippas stegvis i en utrustning som orienterar skaften och lämnar dessa i ett hämta-läge för en robot. Denna robot griper skaftet och för detta genom hålnings- och riktningsoptionerna. Skaftet överlämnas därefter till robot nr 2, som griper skaftet i hålen och genomför slipoperationen genom att rotera skaftet mot ett slipband.

Befintliga maskiner kommer att användas, dock krävs vissa omflyttningar för att erhålla ett rakt flöde genom bearbetningsgruppen.

Produktionen i robotgruppen kommer att ske med 2-skiftskörning. Operatörens uppgift blir övervakning och kontroll. De fysiskt lättare arbetsuppgifterna gör det möjligt för kvinnor att arbeta i robotgruppen.

Befintliga Ryman-maskiner kommer att behållas tills vidare, dels som back up, dels för löparslipning.

Anders Jansson vid skiftnyckelslipningen.

Tidplan

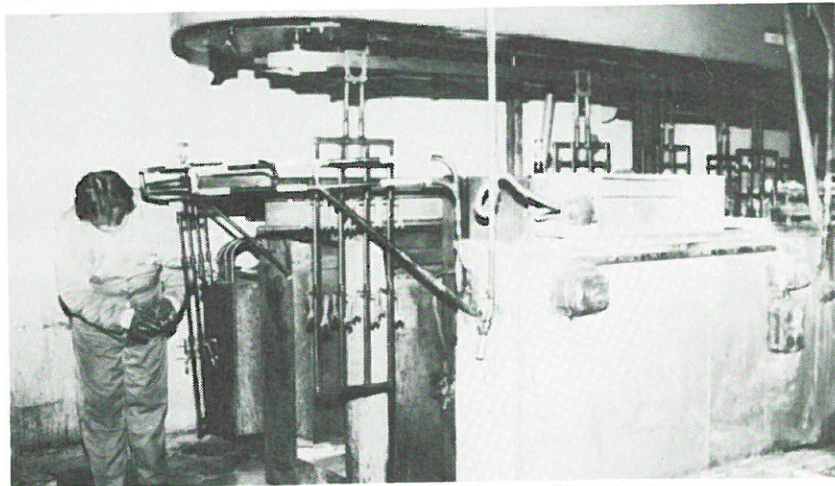
Utrustningen är beställd och den första leveransen, som är sliproboten, är planerad till vecka 42. Resterande utrustning beräknas levereras senast vecka 47. Robotleverantören har totalansvaret för att anläggningen fungerar tillsammans med befintliga maskiner. Omkring årsskiftet beräknas anlägg-

ningen vara i full produktion.

Tiden fram till vecka 42 kommer bland annat att användas för utbildning av operatörer och servicepersonal. Utbildningen kommer att äga rum hos leverantören och i undervisningen ingår bl a robotprogrammering "live".

Gunnar Lundblad

Nickel- och kromanläggning

Skiftnycklar på väg in i kromanläggningen.

Rolf Appelkvist:

- Under den period som fasta nycklar, skruvmejslar och hylsor producerades i Enköping gick anläggningen i tvåskift. När skruvmejselproduktionen flyttades till Belzer fattades ett beslut att all kromning skulle utföras som legooperation.

- Skiftnycklarna kromades på lego år 1991. Ledtiden blev 3 - 5 veckor längre än vid kromning i egen regi. Kvalitetsproblem med kromsläpp var av större omfattning under perioden. Endast små skiftnycklar kunde kromas med godkänt resultat, avslutar Rolf.

"Junior" får en ansiktslyftning

TUDOR Udylite-Junior, som är anläggningens märkesnamn, anskaffades redan 1962 så det är trots allt en pigg 31-åring som nu får en ansiktslyftning. Kravet på rena produkter före kromning är ännu viktigare än tidigare efter det att vi fått in elektronikångar, som kräver större ytfinitet, i vår produktion. Av miljöskäl kommer den gamla tritvätten inte att få användas efter 1995, eftersom vi då måste tvätta med alkaliska medel. Den tvättutrustningen blir en tilläggsinvestering i ett senare skede tillsammans med av-

kromningsanläggningen.

"Junior" kommer också att få en ny "hjärna" och kommer hädanefter att styras av ett PC-system, som ger exakta inställningsmöjligheter och därmed mindre kassationer än det gamla ratt- och knappsystemet. Alla gamla uttorkade elkablar ska också bytas ut mot nya moderna kablar (där strömmen leds på insidan av plasthöljet!). När detta är genomfört kommer "Junior" att vallas in för att inga gifter ska läcka ut om junior drabbas av "inkontinens".

Hängare

Rolf informerade att utförandet på hängare är väldigt viktigt när man kromar för att resultatet ska bli bra. Därför startas ett speciellt projekt för att få fram den optimala hängartypen för våra olika produkter. I anslutning till utrustningen ska dessutom kopplas en avkromningsanläggning som skall ingå i arbetscykeln.

En höna är den enda som kan ligga på ett jobb och ändå få resultat.

(Salon Gahlin)

Hälsohuset - Vår nya Företagshälsovårdscentral

Företagshälsovården inom Sandvik Bahco har från den 1 september övertagits av Hälsohuset i Enköping AB. Verksamheten kommer i stort sett att fungera som tidigare och be-

drivas i våra egna lokaler på plan 2. Ella Borg kommer som tidigare att vara vår företagssköterska och Svante Sima vår "doktor".

BESÖKSTIDER

på FÖRETAGSHÄLSOVÅRDEN fr o m den 1 september

Företagssköterskan

träffas varje vardag mellan klockan 08.00 - 12.00 samt även onsdagseftermiddagar.

Företagsläkaren

träffas onsdagar mellan klockan 08.00 - 12.00. Tidsbeställning till läkare varje dag mellan kl 08.00 - 12.00, tel. 2823.

När Företagshälsovården är obemannad kan Du vända Dig till Hälsohuset, tel. 201 80 för rådfrågning.

Vid allvarlig akut sjukdom samt vid mer omfattande olycksfall, uppsök sjukhuset!

Hälsohuset - Vad är det?

Hälsohuset i Enköping AB har funnits i sex år. Hälsohuset är en företagshälsovårdscentral som står för närservice och god omvårdnad. Vår målsättning är att uppnå och bibehålla en god arbetsmiljö för företagen och dess anställda.

Hälsohuset ägs av 47 företag inom olika branscher och Previa Rikshälsan, som köper företagshälsovård för 20 olika statliga myndigheter.

Verksamheten har under 1993 kundanpassats och Hälsohuset har ett nätverk av experthjälp där varje företag har möjlighet att få den företagshälsovård man bäst behöver. Medlemsföretagen har nu större möjlighet att påverka sin egen företagshälsovård. Vi har förstärkt det medicinska omhändertagandet gällande sjukvård, förebyggande hälsovård och rehabilitering.

I och med att Sandvik Bahco givit oss förtroendet att ansvara för dess egen företagshälsovård har vi glädjen att kunna knyta företagssköterskorna Ella Borg och Margareta Dibell till oss.

Vi ser fram emot samarbetet med Sandvik Bahco och dess anställda.

Margaretha Sätterström, VD.

Vi presenterar Hälsohuset

Bilden till vänster:
Margaretha Sätterström, VD

Nedre raden till vänster:
Svante Sima, företagsläkare

Nedre raden i mitten:
Margareta Dibell, företagssköterska

Nedre raden till höger:
Ella Borg, företagssköterska

Ergo i USA

Mitt i den svenska industrisemestern, mellan den 18 och 22 juli, hölls en stor konferens i USA:s huvudstad - Washington D.C.

Konferensen, kompletterad med en utställning, kallades "National Conference on Ergonomics, Safety & Health in Construction" (Nationell konferens om ergonomi, arbetarskydd och hälsa i byggbranschen). Den sam-

lade mer än ett tusen deltagare från byggföretag, fackföreningar, den amerikanska administrationen, Yrkesinspektionen och universitet samt ergonomiexperter, ingenjörer och arkitekter. Syftet med konferensen och utställningen var att hitta medel och metoder för att kostnadseffektivt förbättra byggnadsarbetarnas arbetarskydd och hälsa.

Stort intresse för våra Ergo-produkter

Vårt bidrag till detta var att erbjuda ergonomiska handverktyg, effektivt visade med demonstrationer, video och annan information i Sandvik Saws & Tools monter. De kunniga deltagarna visade stort intresse för våra Ergo-

produkter och alldeles speciellt för rörskiftnyckeln med den dubbla funktionen för rör och sexkantskallar och med det ergonomiska och mot extrema temperaturer isolerande handtaget. Även våra tänger uppskattades mycket för sin klippförmåga, on/off-fjäder och naturligtvis för det bekväma tvåkom-

ponentgreppet.

Om mottagandet och acceptansen av våra produkter i Washington är ett mått på hur den amerikanska marknaden i sin helhet reagerar, så bådär det gott för framtiden.

Conny Jansson

Sydostasienbesök på Sandvik Bahco

Satsningarna på utomnordiska marknader fortsätter. Sydostasien är en marknad där vi jobbar intensivt på att öka vår verktygsförsäljning genom Sandvik Saws & Tools försäljningskontor.

Som ett led i vår produktutbildning gentemot försäljningsbolagen ute i världen besöktes Sandvik Bahco av försäljningscheferna från kontoren i Sydostasien - Singapore, Malaysia, Thailand, Indonesien, Filippinerna, Taiwan och Hongkong den 25-26 augusti.

I Skiftnyckelverkstaden. Krister Brobeck, 3:a från höger, är regionchef för Sydostasien och stationerad i Malaysia.

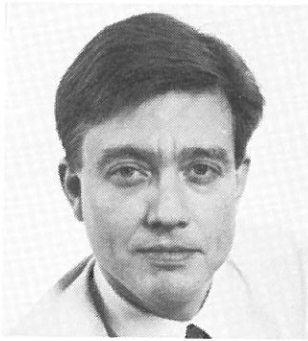
I Sandvik Saws & Tools monter ser vi ovan från vänster Bob Rozzi från Saws & Tools, USA, samt Bob Riley från Saws & Tools, Canada.

Bilden till vänster visar entrén till The Omni Shoreham Hotel i Washington, där konferensen och utställningen ägde rum.

Nordenbolaget satsar framåt

Den 9-11 augusti genomförde vi inom Sandvik Bahco Norden en säljutbildning (SPIN) för alla våra distriktschefer. Utbildningen leder förhoppningsvis till att våra säljare får en bra start och nya kunskaper om hur man på bästa sätt säljer våra produkter/aktiviteter. Uppföljning av utbildningen kommer att ske vid olika tillfällen under hösten. Våra säljkontor i Norge, Danmark och Finland kommer under hösten att genomföra liknande utbildningar.

Alla nordiska länder har dragit igång ett TOP 20-projekt. Varje säljare får identifiera sina 20 viktigaste kunder och de 10 produkter med stor potential

Per Törnell, VD på Sandvik Bahco Norden.

som dessa kunder inte har i sitt sortiment. Vårt mål är sedan att under hösten få in så många som möjligt av dessa produkter hos våra kunder.

Försäljningsutvecklingen i Norden

Första halvåret visade en fortsatt minskad efterfrågan på samtliga nordiska marknader. En rekordförsäljning i juli och en stark augusti inger dock hopp om att vi sett botten på denna lågkonjunktur. Under vecka 36 kommer vi att ha en riksomfattande "säljvecka" tillsammans med Tibnor-gruppen, som är Sveriges största industridistributörskedja.

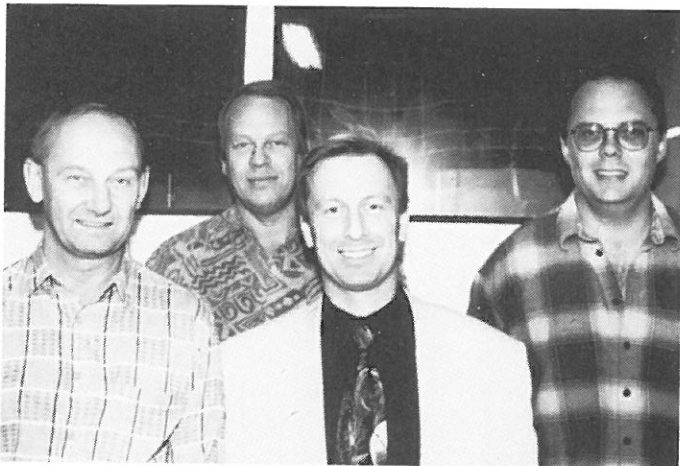
Tibnors 100 säljare kommer att extra aktivt arbeta med vårt metallkapsortiment. Om denna säljvecka ger ett gott resultat, kommer vi att upprepa denna 1994 med Bahco-Belzer-produkter.

Per Törnell

Nya hyresgäster

Den 1 september flyttade nya hyresgäster in på entresolplanet vid vårt testcenter. Detta är ett led i ambitionen att krympa de utrym-

men vi själva använder och hyra ut oanvända ytor och på så sätt sänka våra kostnader.

Från vänster: Stig Lenell (utbildare), Björn Holmberg (utbildare), Jan-Gunnar Nergård (produktionschef) och Tomas Wallin (utbildare).

Organisationen

Ställskruven träffade Stig Lenell och Jan-Gunnar Nergård, som berättade:

- AMU har omorganiserats och bolagiserats och det är en mycket bra lösning för AMU att flytta ut i "verkligheten" och in i riktiga verkstadslokaler. Vi är den första AMU-region som flyttar sin utbildningsverksamhet till ett företags lokaler. Det är bra för eleverna att möta "verkligheten" redan under utbildningen. Vi hoppas också på ett utökat samarbete med Sandvik Bahco".

ITU

ITU står för **Industri teknisk Utbildning** och kommer att bedrivas här i lokalerna på Sandvik Bahco.

Utbildningen innehåller förutom de traditionella mekavsnitten även svarvning, fräsning, SNC- och datautbildning. Eleverna kommer också att läsa traditionella ämnen som svenska, matte och engelska.

Utöver ITU-utbildningen kommer AMU att sälja utbildning direkt till företag.

"Gammal" kund på besök

Från vänster: Bengt-Ola Kvist, Marc Geiser och Karin Eriksson.

Marc Geiser från GECO Langenthal i Schweiz, som är Sandvik Saws & Tools största enskilda stämjärnskund, besökte oss den 3 september tillsammans med Karin Eriksson, produktchef för stämjärn och som i vanliga fall finns i Bollnäs.

Karin berättar att GECO köper mellan 55000 - 80000 stämjärn per år.

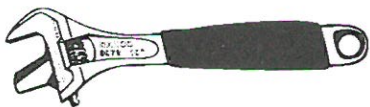
Företaget har gjort affärer med Bahco i över 60 år och med Sandvik sedan 1891.

Många elever

Länsarbetsnämnden har köpt 20 utbildningsplatser, men AMU räknar med att kunna utbilda totalt ca 35 elever samtidigt. Om de lyckas väl med marknadsföringen ut mot andra företag hoppas Jan-Gunnar att kunna expandera ytterligare.

Ställskruven hälsar de nya "granarna" välkomna.

Vår rörskift- nyckel i Belgisk TV

Sandviks säljbolag i Holland har valt vår nya rörskiftnyckel som en "dörröppnare" vid introduktionen av nytt säljteam i Belgien med anledning av att det holländska säljbolaget övertagit säljansvaret även där.

Vår nya rörskiftnyckel har visats i reklamtelevision och jämförts med nackdelen att behöva köpa ett större antal fasta nycklar för att klara arbetet med olika mutterstorlekar. Säljresultatet hittills på skiftnycklar till den belgiska marknaden överträffar förväntningarna.

Stig Lundh

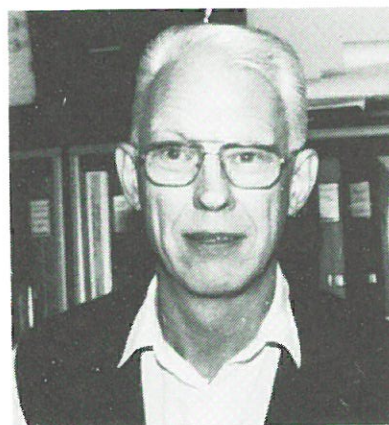
Ökar takten

PV-skiftnycklar ökar takten! Från första halvårets 5000-takt ökar vi från augusti månad till 6400 skiftnycklar per dag. Detta är mycket glädjande tycker Björn Juhlin, som är produktverkstadschef för PV-skiftnycklar. Försäljningen har varit bra under både juli och augusti. Vi ökar takten med utökad skiftgång och vi har dessutom mycket bra flödeslag som är "vältränade", vilket gör att vi kommer att klara den nya inleveranstakten, försäkrar Björn.

Konjunkturen

Kommer högkonjunkturen nu?

Björn: - Det är alldeles för tidigt att säga något om det, men faktum är att vi sålt rätt bra inte bara av skiftnycklar utan även av rörtänger, både av Bahco-varianten och Europa-rörtången. Vi har till och med haft brister på skiftnycklar i vårt lager i Sandviken. Det är naturligtvis inte bra, men det visar att det kommit en del stora order.

Björn Juhlin

Ät Gott!
Må Bra!
Bahcomaten

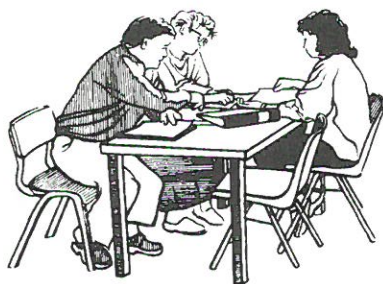
Prima Liv i September!

Glöm inte bort lilla kvällspro-
menaden eller cykelrundan!

Motionskortet ska lämnas in
på Personalavdelningen den 4 ok-
tober.

Språkutbildning

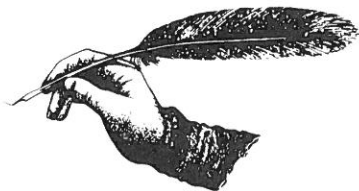
Som alla vet har vi inom Sandvik-koncernen engelska som koncernspråk. Stor del av informationen och korrespondensen mellan bolagen skrivs på engelska och det kan därför vara på sin plats med en liten "brush up" av den gamla skolengelskan.

Vi vill pejla intresset av att gå på studiecirkel med arbetskamraterna en kväll i veckan i direkt anslutning till arbetstidens slut. Du får betala en start-

avgift, som Du sedan får tillbaka när Du har fullföljt utbildningen. Cirkelna beräknas att genomföras med två svårighetsgrader och inriktas på konversation.

Är Du intresserad
av att delta i en stu-
diecirkel i engelska?

Anmäl Ditt intresse
till Gunnel Lidberg
på Personalavdel-
ningen senast den 16
september!

Insändare

Tack

Tack till alla arbetskamrater för den fina uppvakningen jag fick i samband med att jag slutade vid företaget och flyttade till England.

Magnus Alterot

Tack

Varmt tack till alla på Skiftnyckelverkstaden för all hjälp vi har fått med att göra vårt examensarbete.

Ylva Sundström, Peter Larsson och Anders Larsson (ekonomistuderande från Uppsala Universitet).

Vi fryser

Det är kallt i vår matsal under lunchen. Kan vi inte få lite mera värme, så vi slipper frysa när vi äter?

Matgäster med blåskatarr

Svar

till "Matgäster med blåskatarr"

Varje rum, även matsalen, har kranar som man kan vrida på, så kommer värmen. I detta fallet var alltså elementen frånslagna.

Götha Johanson, Fastighetsavdelningen.

Nya tidredovisningssystemet

Det är något elektroniskt!

Som vi alla har sett har det på vissa ställen installerats nya "stämpelklockor". Det är inte dags att börja använda dem ännu. "Projektgeneralen" *Hans Nyman* berättar att det kommer att ske utbildning hur man ska "stämpla" på dessa elektroniska makapärer och han försäkrar att det inte kommer att bli svårt. Handledare ska utbildas som sedan för kunskaperna vidare till oss andra.

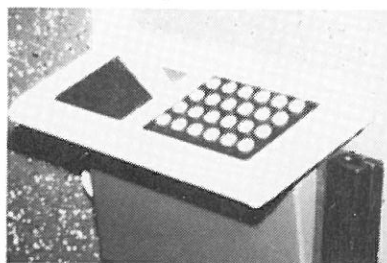
Bättre information

De elektroniska klockorna kommer att kunna ge oss mer information än att bara redovisa tiden. De kan ge oss flex- och kompsaldon och lönekontoret kan via bildskärmen i klockorna ge oss gemensamma eller personliga meddelanden. Det blir dessutom enklare för de som ser till att verkstadspersonalen får sina löner, eftersom vi slipper hante-

ringen med alla tidkort. I det nya systemet redovisas endast avvikelser från den ordinarie tiden. Detta innebär att lönekontoret inte behöver gå igenom samtliga stämpelkort.

Plastkort

Alla anställda ska utrustas med ett kort, liknande de bankomat kort som de flesta har. Kortet är programmerade med anställningsnummer och när man kommer på morgonen behöver man bara dra kortet genom läsaren som finns på "stämpeluret"

VATTEN gymnastik

En av Sandvik Bahcos friskvårdsaktiviteter är vattengymnastik som är gratis för alla anställda. Varje måndag kl 16.00 - 17.00 under hela hösten t o m november har Du möjlighet att vara med i bassängen på Kryddgården.

Efter en regnig sommar med låg badvattentemperatur kan det vara skönt att krypa ned i 30-32° vatten. Där kan Du röra på Dig i en grund bassäng. Även den kortaste personen kan stå på botten och för Dig som inte kan simma är det perfekt eftersom Du kan gå på botten i hela bassängen.

Varför vattengymnastik? Jo den ger ett mjukt men arbetsamt motstånd, där Du måste "ta i" lite extra för att genomföra rörelsen, med andra ord en bra

styrketräning för muskulatur och leder, utan att belasta för hårt. Samtidigt får Du en ökad rörlighet och smidighet och så kondition förstås.

I början gäller det såväl på land som i vatten, att ta det lugnt och "bana in" rörelsen. Du avgör själv där nere i vattnet hur mycket Du orkar och vill röra på Dig.

Varje motionspass avslutas med stretch och en kort avslappning. För de som önskar finns bastu för skön avkoppling efteråt.

Har Du frågor och funderingar, ring mig på tel. 24 631 eller 201 80.

På måndag alltså - prova på!
Margareta Dibell, Hälsohuset.

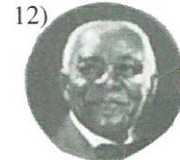
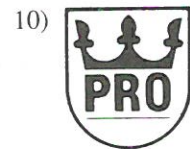
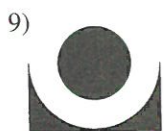
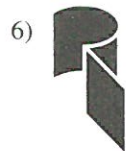
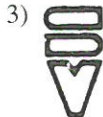
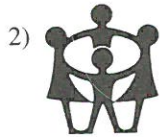
Vinnare - Korsordet i Ställskruven 11/93

Endast **ett** av alla inkomna korsord var helt rätt. Den helt fenomenale vinnaren är **Kenneth Ohlsson**. Jättegratis! Bellman-lott finns att hämta hos Gunnel på Personalavdelningen.

HUR VAR NAMNET?
 FÖRMODLIGEN VAR MEST LÄSTE FÖRFATTARE...
 HAR SKRIVIT NOVELLER OCH HÖRSPEL...
 HAR AV EN INTE ALLT FÖR SNALL KOLLEGA KALLATS
 FÖR "LITERATURENS THORE SKOOGMAN"
 VILKET BARA VISAR ATT HAN ÄR EN FOLKÄR FÖR-
 FÄTTARE
 FÄR VI BE OM EFTERNAMNET ?

RÄTT
LÖSNING

Vad står logotypen för?

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....
- 6).....
- 7).....
- 8).....
- 9).....
- 10).....
- 11).....
- 12).....

Skicka in lösningarna senast den 30 september till Gunnel Lidberg på Personalavdelningen.

Fem Bellman-lotter i priser till de först öppnade rätta lösningarna.

Namn:

.....

Nästa nummer av Ställskruven utkommer den 11 november.
Material ska vara inlämnat till redaktionen senast den 4 november.

Finna fem fel!

Rätt bild

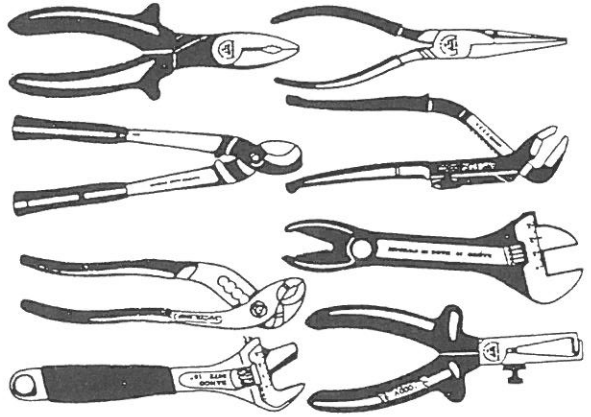
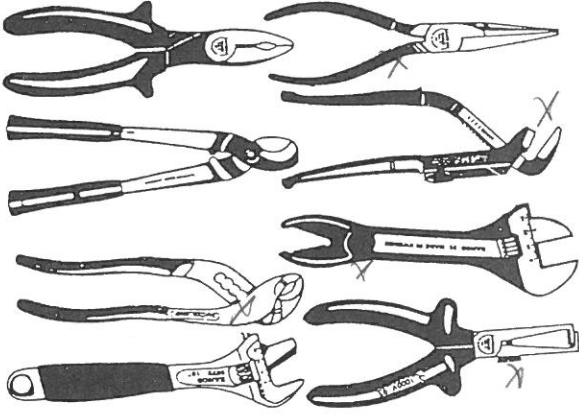

Bild med fem "fel"

Ringa in de fem "felen" på den högra bilden och skicka eller lämna in Din lösning till Gunnel Lidberg på Personal-avdelningen senast den 4 november. De fem först öppnade rätta lösningarna får en Bellman-lott som pris.

Namn och avd.:

Eila Mustonen, Gösta Johansson, Ann-Marie Karlsson, Börje Thelin,
Ankomstkontrollen (avdelning 33640).
Var sin Bellman-lott till vinnarna. Gratias och lycka till i dragningen!

Rätt svar:

1) Falken

2) Bilbärgning

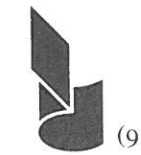
4) Fjällräven

5) Riksborgen

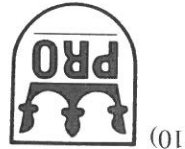
6) Unga Örnar

7) Studieförbundet Vuxenskolan

8) Sv. Epileptikerförbundet

9) Socialdemokraterna

10) Riksborgen

11) Pensionärernas Riksorganisation

12) Interflora

13) Uncle Bens Ris

14) Tudor Batterier

15) Socialdemokraterna

16) Sandvik Bahco IF

17) Riksborgen

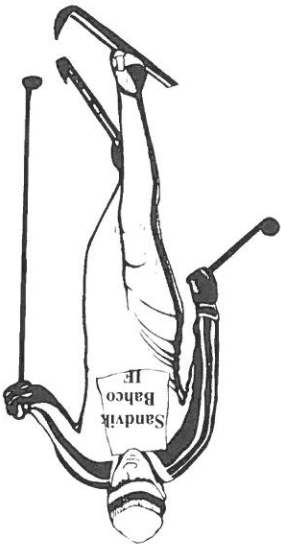
18) Riksborgen

19) Riksborgen

20) Riksborgen

Logotyp. Ställskruven nr 13/93

Vinnare

VASA-LOPPET - ÖPPET SPÅR

Du som är intresserad av att åka skidor på längden har här chansen att anmäla Dig till Vasa-loppet Öppet Spår.
Du kan få hjälp av sakkunniga med att välja rätt utrustning och att lägga upp träningen på ett sätt som gör skidåkningen roligare.
Om Du önskar delta i förberedelserdock senast den 14 oktober på telefon 2795.
Rolf Smedberg, ordförande i Sandvik Bahco IF.

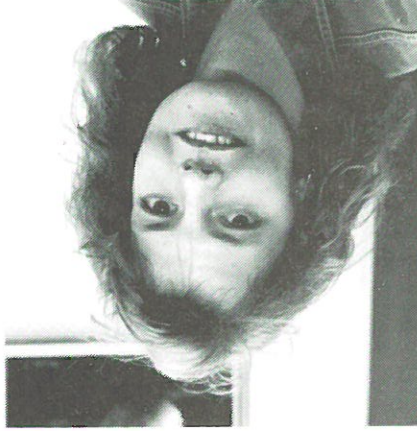

PRIMA LIV
SANDVIK Bahco

Prima Liv
i oktober.

Hämta motionskort hos
Arbetsledare, i Växeln eller
på Personalavdelningen!

Annika hälsar och tackar alla som hjälpt henne.

Landslagsstjej på Bahco

Annika Larsson går på Kungliga Tekniska Högskolans materialteknik-linjje. Det är inte bara i sin utbildning hon valt en typisk "killinjje". På fritiden spelar hon fotboll och det gör hon så bra att hon är med i landslaget. Annika har jobbat i cirka tre månader med ett specialarbete här på Bahco och har trivts jättebra. Den 1 oktober var hon här och redovisade sitt arbete, som behandlade just det område som vi har haft problem med en längre tid, nämligen bearbetningsproblemen. För den som är intresserad finns naturligtvis en hel rapport att studera. Den finns hos Roland Bjurling.

Från vänster: Lennart "Kykling" Karlsson och Johan "Senan" Lindgren svaikar sig, var och en på sitt vis.

Hans "laser" Svensson

i andra halvlek. Man skulle kunna tro att grabbarna från Enköping käkar taggräd och skjöt ner det med saltstra i pausen. Efter ett mönsteranfall första spelminuten, som taget direkt från instruktionsboken, rullade Sandvik Bahco retfullt enkelt upp grabbarna från SDC och gjorde 1-2. Som ett brev på posten kom strax 2-2 målet och nu var det match igen. När det var 10 minuter kvar fick dock SDC en straff som det säkert fortfarande diskuteras om i Sandviken (domartavla?). Riktiga sportsmän låter sig dock inte nedslås av en sådan motgång som 3-2, utan höjer ribban ytterligare ett snäpp. Efftersom hårt arbete alltid lönat sig (har jag läst någonstans), kom belöningen 5 minuter från slutet när undervecknad fick på en rökare som skar genom SDC-försvaret som en laserställe. Matchen slutade rättvis 3-3 och vi laddar om för returen i Enköping i vår. Efter tvättning bjöd SDC-gänget på god lunch och studiebesök i SDC-lager. Vi tackar för en trevlig dag hos våra vänner i norr.

gen den 9 september åkte därtför 9 förhoppningsfulla fotbollsspelare mot Sandviken och klassiska Järnvalen för att hämta ännu en seger - trodde man. Moistandarna "SDC" (vårt lager i Sandviken) var dock bättre än väntat. Redan efter 10 minuter stänkte dom in 1-0, och som lök på laxen kom 2-0 strax före paus. Mycket opsykologiskt! Med peptalk och genomgång av ny taktik kom ett helt nytt lag ut på plan

"De" va' vi som gjorde"!

Prestigemötet!

Så har ännu en mer eller mindre lyckad fotbollssäsong gått till ända för våra gräsäts riddare. Nytt för i år var lag "Smederna" som var så pass framgångsrika att de klarade nytt kontrakt för nästa säsong. Placeringen är dock okänd. För "A-laget" gick det bättre och man slutade enligt obekräftade uppgifter på 3:e plats. I cupen tog man sig till kvartsfinal, men fick där oförjänt på talsen av DSR (Dog Shit Rang-ers).

Säsongen var dock inte slut med detta. Under två oändligt långa lördagsformiddagar (det känns så efter 90 minuter på en 100 m lång plan) har en handplockad elittrupp från båda lagen spelat vänskapsmatcher mot en allians från Hallstahammar. Dominansen har varit total med siffror som 13-5 och 5-0 till lag Sandvik Bahco's fördel. Efter dessa möten hade laget fått smak för matcher mot lag från den stora världen utanför Enköping. Lördag-

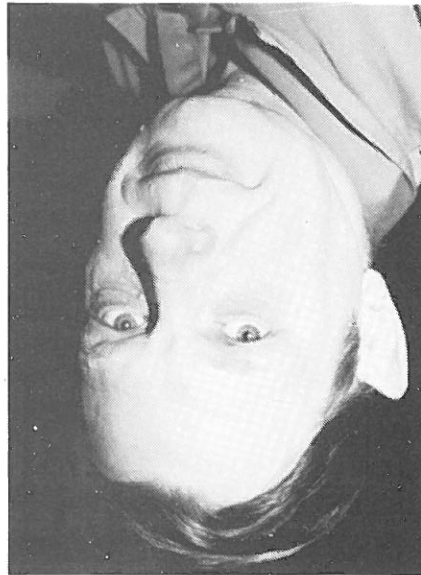
Vi presenterar Rörtångstillverknigen

Rörtångstillverknigen är uppdelad på två flödesgrupper. Den ena gruppen tillverkar Bahco rörtänger och den andra Belzer rörtänger - Europa-rörtängen. Rörtångstillverknigen tillhör produktverksstad Skiftnycklar. Den här gången presenterar vi gruppen som tillverkar Bahco rörtänger.

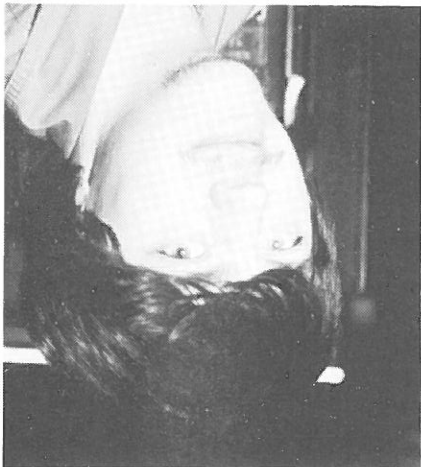
Jenny Åberg, tanpoprintmärker

- På Sandvik Bahco har jag arbetat i 4 år. Innan jag kom hit jobbade jag några år med djur. Jag har även arbetat som smed. Egentligen skulle jag vilja jobba med djur, men det kan man inte klara sig på.

Erik Krown, borrare, gångare

- 1988 började jag här. Innan dess var jag bonde, men vi slutade med mjölkproduktionen och då kunde jag ta ett industrjobb. Det var gott om jobb då och jag valde Bahco framför några andra industrier. Jag tyckte miljön var bättre på Bahco än på andra ställen.

Mats Pettersson, fräsare

För nio år sedan fick jag en "ungdomsplat" här och så småningom fick jag en fast anställning. Jag trivs bra eftersom det är omväxlande. Man får hoppa in på olika ställen.

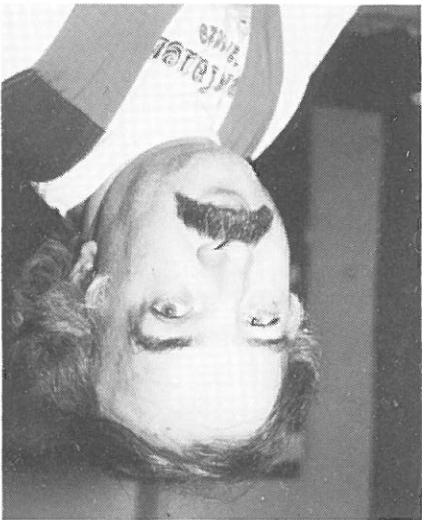

Uno Eriksson, montör

I slutet av -83 började jag på Bahco - först som bandslipare och sedan som montör på rörtångsavdelningen. Jag kom hit direkt efter en AMU-utbildning i svetsning.

Till höger: Lennart Karlsson, justerare

Jag började 1962 och kom direkt till det här jobbet. Före det arbetade jag på systembutik i Stockholm, men jag tröttnade på resorna dit.

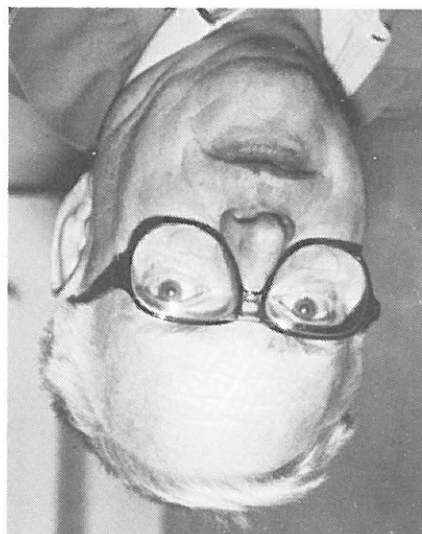
Kenneth Eckerbring, lagkapten

- 1977 kom jag till Bahco och började med att montera skiftnycklar. Innan Bahco-tiden arbetade jag i en järnaffär i Kalix, där jag bl a sålde verktyg.

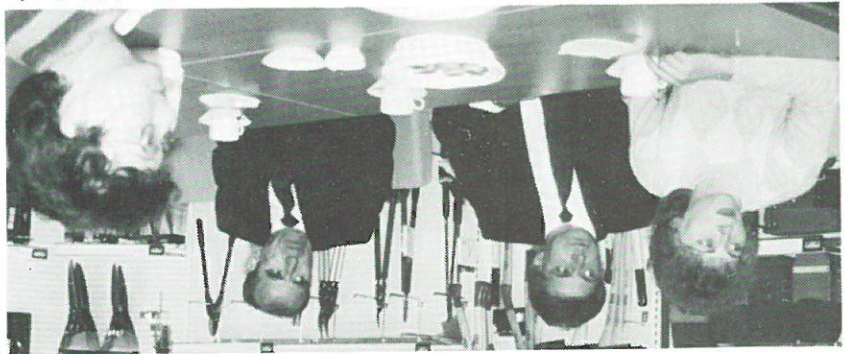

Lars Frycklund, montör

- Jag började -85. Jag var jordbrukare tidigare, men det är bättre att jobba i industrin, eftersom man vet vad man har i lön.

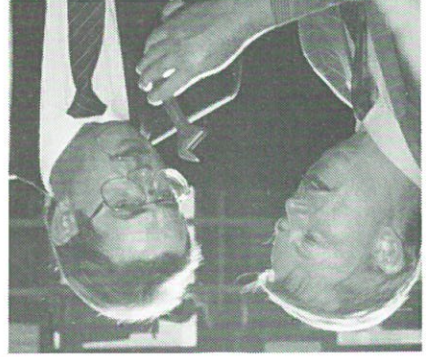
Internationellt på Sandvik Bahco

Bulgarien ...

Julietta Tomova, Sandvik International Bulgarien, Mr Simonski och Mr Bashkov, distributörer i Bulgarien samt Anne Thepper, Sandvik International i Sandviken, besökte Sandvik Bahco den 13 september.

Bahco Verktyg har inte tidigare haft någon försäljning till Bulgarien. Sandviks säljbolag i Bulgarien har kommit in hos 40 butiker med Saws & Tools produkter, så vi har nu mycket goda möjligheter att få en ny marknad och nya kunder.

Sydafrika ...

Peter har varit här och besökt oss en gång tidigare - 1976. Han var mycket imponerad över den tekniska utvecklingen i vår produktion. Under tiden med handelssanktioner har många nya skiftnyckelkonkurrenter kommit in på den Sydafrikanska marknaden. Marknaden för skiftnycklar i Sydafrika är stor, beroende på gruvindustrin (varje gruvarbetare har en 12" skiftnyckel i fickan). GEDORE (tysk) verktygsstillverkare har startat egen tillverkning av bland annat skiftnycklar i Sydafrika, men Peter framhöll att vi med Ergo-skiftnyckeln har goda möjligheter att ta tillbaka våra förlorade marknadsandelar - men det kommer att ta tid.

Stig Lundh

Uruguay ...

Martti Kaalikoski bland lärarna från Montevideo.

Den 21 september besöktes företaget av yrkeslärare från Montevideo i Uruguay. De var här på studiebesök tillsammans med sina lärare från Uppsala, där de genomgår AMU:s verkstadsutbildningar.

Ryssland ...

I Khamidullin, V Eremin och GV Sergein från Kamaz Tooling i Ryssland och A Pichugin från Sandvik International Moscow besökte oss den 13 september.

Kamaz Verktyg och Motortfabrik är en av Rysslands största motortillverkare. Hela fabriken har nyligen brunnit ner. President Jeltsin har jämfört denna olyckshändelse med en naturkatastrof och kommer att se till att fabriken byggs upp igen. Sandvik Coromant är nu anlitade att hjälpa till och leverera produktionsverktyg till den nya maskinparken. Vi har här möjligheter att få vara med vid nyanskaffningen av handverktyg. Besökarna var även intresserade av att eventuellt sälja kvalitetsverktyg.

*Om Du gör en
resa till de
enögdas land
blunda med
ena ögat.*

*Österländskt
ordspråk*

Kvalitetssäkringskonferens i Enköping

Deltagarna i kvalitetskonferensen.

ningen. Nyckelord är kommunikation, samarbete, motivation, information och utbildning.

Sammanfattning

Jag tror att samtliga 17 deltagare, från sju olika länder, återvände hem "stärkta i tron" att man hemma på de egna företagen kommer att arbeta vidare med det övergripande målet och för-söka tillfredsställa kundernas/ansvån-darnas behov och önskemål.

Roland Bjurling

Kvalitetssäkringskonferens för Sandvik Saws & Tools hölls i Enköping den 27 - 28 september. Deltagare var kvalitetssäkringsansvariga från våra PC och distributionscentra inom hela Saws & Tools. Dessutom deltog Göran Gezehus från Villa Strand, Från Sandvik Bahco deltog Sture Lestander, Roland Bjurling och Herve Vimond från vår franska fabrik. Syftet med konferensen var att komma samman och dryfta hur kvalitetssarbetet ska drivas vidare i våra företag.

ISO 9000

Representanter från varje enhet rapporterade var man stod i arbetet med certifieringen. Hittills är Sandvik Bahco både i Enköping och Nogeni certifierade, liksom Sandvik Metal Saws and Sandvik Obergue. Under hösten 1993 räknar Sandvik WindSOR i Edsbyn och Dyer, Sandvik Hand Tools i Bollnäs, EDC i Holland och Deville i Frankrike att bli certifierade. 1994 kommer även SDC i Sandviken, Sandvik WindSOR i Milian, Sandvik Band Saws och Sandvik Belzer. Även Saws & Tools säljbolag kommer att börja arbeta mot en certifiering.

Tänk om - Den nya produktionsutmaningen

Vi tog del av och diskuterade de pågående projekten inom våra företag och funderade hur kvalitetsarbetet bättre kan integreras i det dagliga arbetet i våra produktverksstäder.

Bahcomaten

och må bra!

Att gott

Kvalitetspolicy

Ett förslag till gemensam kvalitetspolicy för Sandvik Saws & Tools diskuteras. Den lyder: "Vi ska tillverka och sälja felfria produkter enligt våra specifikationer och göra felfria leverans till våra kunder i rätt tid."

Engagemang

Vi konstaterade att om man ska lyckas med kvalitetssäkringsarbetet så krävs ett aktivt deltagande av alla anställda och det förutsätter också ett starkt engagemang från högsta led-

"TÄNK OM"

Bland våra tre verksstäder har Skiftnyckelverkstaden kommit längst i "Tänk om"-arbetet. Flödesgrupperna kommer under hösten att arbeta med den "Nya produktionsutmaningen". Projektet är uppdelat på tre olika tema. "Ordning och reda", "Spill" och "Ställtider". Flö-

desgrupperna ska arbeta med ett specifikt tema under en viss tid. Man börjar med temat "Ordning och reda". Varje grupp ska utifrån sin egen avdelning diskutera och se vad man kan göra på nyckelverkstaden kommit längst i "Tänk om"-arbetet. Flödesgrupperna kommer under hösten att arbeta med den "Nya produktionsutmaningen". Projektet är uppdelat på tre olika tema. "Ordning och reda", "Spill" och "Ställtider". Flö-

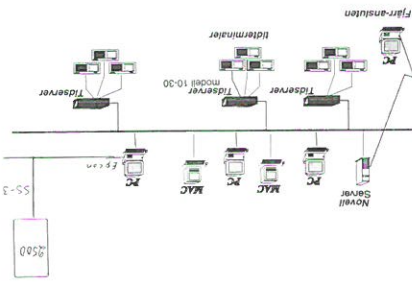
Några av deltagarna på startmötet. Från vänster: Kaisa Karpinen, Maila Piispanen, Gunilla Ahlin, Kent Pettersson och Britt-Marie Ahs.

TIDREDOVISNING

Installationfasen av det nya tidsredovisningssystemet är nu avslutad och all hårdvara, dvs alla maskiner, finns på plats. Tidsrapporteringsystemet kommer att provas under oktober och november månad.

Datorer

Det enda som vi alla kommer att märka av "nyordningen" är de nya stämpelklockorna som finns utplacerade på strategiska ställen i fabriken. Klockorna är kopplade till ett antal datorer, som ser till att allt fungerar. Som Du ser på skissen finns två stycken "tidsserver" (dataspråk), som tar hand om tidsämplingen som Du gör och skickar den sedan vidare i systemet till en persondator. Tidsämplingarna jämförs med det förprogrammerade tidschemat för varje anställd. Det

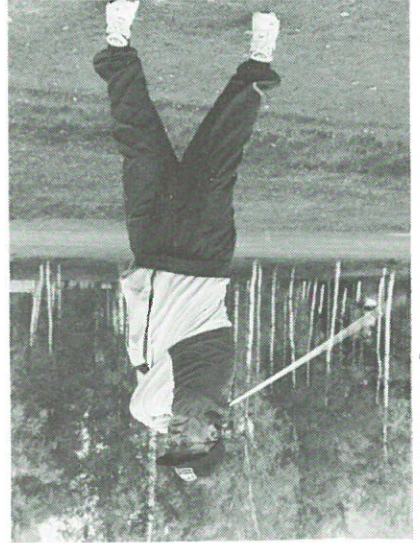
innebär att systemet bara redovisar avvikelser från det normala arbets-tids-schemat. När sedan lönekontorist och närmaste chef har godkänt avvikelsen skickas den över till lönesystemet, så att löneutbetalning kan ske.

Golfmästerskapet

Det årliga golfmästerskapet inom Saws & Tools gick av stapeln i Enköping den 30 september.

Ställskruven var på plats och kan rapportera att det svingades hej vilt på Enköpings 18 hålsbana. Kaj Larsson (handicap 6) från lagret i Sandviken, av många sedd som en av favoriterna, lyckte att banans nio första hål är svåra och eftersom det i golf finns ett sinnsrikt handicapssystem kan vem som helst vinna. Kaj ansåg att Lennart Åberg är en av favoriterna.

Sture Lestander: "Se så'n stil han har ..."

Vinnare blev Lennart Ohlsson från Edsbyn, som här ovan tar emot sitt pris av Sture Lestander. Kaj Larsson från lagret i Sandviken blev tvåa.

Till vänster: Bengt Jonsson, lagret i Sandviken, har hittat "hem" för en dag - Även om han här har förtvrat sig ut i terrängen.

Som alla datorer är även tidsrapporteringsystemen "dumma". Det innebär att om den inte har rätt grunddata inrapporterat klarar den inte sin uppgift. Det är därför viktigt att om någon anställd tex ändrar arbetstid måste detta inrapporteras till systemet.

Rätt information

När Du kommer på morgonen ska Du dra Ditt kort genom kortläsaren som sitter på klockan. Sedan trycker Du på den knapp som är märkt med "IN". Därmed har systemet registrerat att Du kommit till jobbet. Ditt dags-schema, veckoschema och årschema finns inprogrammerat i systemet. När Du går på kvällen gör Du som ovan, men trycker på "UT"-knappen. När Du går på lunch och när Du återkommer från lunch gör Du på samma sätt som ovan. Om Du vid något tillfälle glömmar att stämpla, påminner "klockan" om det då Du ska stämpla nästa gång. I sådana fall måste någon behörig göra en korrigering via en dator. Systemet kan även lämna meddelanden till Dig direkt på klockan. Alla anställda kommer att få information och utbildning i hur man handhar systemet.

Hur gör man?

Ledarträning - Coaching

Fran vänster: Tony Zackrisson, Sören Strömberg och Karin Weimer.

någon patentlösning för hur en ledare ska fungera. Den som har rollen som ledare i en grupp av människor ställs inför uppgiften att tillammans med övriga i gruppen utvecklas till en effektiv problemlösande enhet. Organisationen måste hela tiden "lära sig" att anpassa sig efter de krav som ställs.

Sture Lestander inledde "träning-läger" och poängterade vikten av att skapa målsättningar för våra arbetsgrupper. Vidare ska våra anställda få utlopp för sin vilja att lära sig flera arbetsuppgifter och därmed öka sin kompetens. Ansvaret ska föras ut i produktionen för att beslutsprocessen ska bli kortare och därmed effektivare.

Våra flödesgruppsledare har varit på "träningsslägg" i ledarskap under två dagar, 27 - 28 september, för att ges möjlighet att utvecklas i sina ledarroller. Begreppet "träningsslägg" används för att markera att det inte finns

Inom Sandvik Bahco har vi under de senaste 1,5 åren drivit en målmedveten satsning i "Tank om"-andan. Flödesgrupper har bildats ut på de olika verkstäderna och diskussioner förs hela tiden om hur vi ska gå vidare. Ledarskapsutveckling är en viktig fråga i det sammanhanget och kräver speciella utbildningsinsatser.

Träningsslägg

Vårt flödesgruppsledare har varit på "träningsslägg" i ledarskap under två dagar, 27 - 28 september, för att ges möjlighet att utvecklas i sina ledarroller. Begreppet "träningsslägg" används för att markera att det inte finns

Forts. Ergon - Nomos!
- Helt nyligen tilläts en Ergo-projektgrupp inom Saws & Tools med följande medlemmar:

Robert Hall
Sandvik Gardenig, Schweiz

Antoine Deville
Sandvik Gardenig, Frankrike

Johannes G. Jordt
Sandvik Belzer, Tyskland

Bob Rozzi
Sandvik Saws & Tools, USA

Pelle Hennig
Sandvik Hand Tools

Hans Himbert/Olle Bobjer
Ergonomi Design Gruppen

Conny Jansson (projektledare)
Sandvik Bahco

Det omedelbara syftet med gruppsarbete är att skapa riktlinjer för hur produktutvecklingsarbete inom Saws & Tools ska bedrivas för att anses ha resulterat i produkter som får benämnas Ergo. Det mera kontinuerliga och långsiktiga syftet är förstås att utveckla prioriterade verktyg efter dessa riktlinjer och att sprida Ergo-filosofin till alla Saws & Tools enheter, så att vi med produkt och budskap ger en entydig bild av vårt företag som varande ett stabilt, seriöst, omtänksamt och innovativt företagsföretag.

Conny Jansson

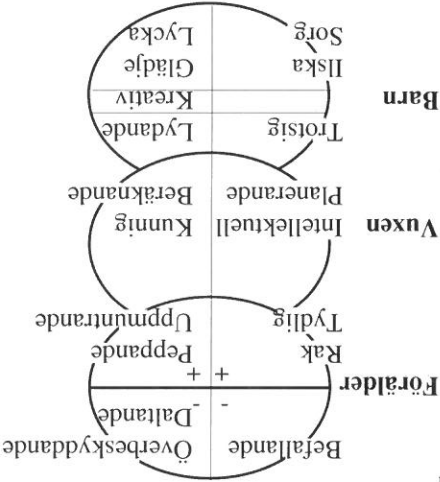

Karin Weimer

Träningss metod

Transaktionsanalys är ett sätt att närma sig och förklara mänskliga beteenden. Karin Weimer, "coach" under "träningsslägg", visar att denna metod kan utgöra ett hjälpmedel för en ledare att skapa den rätta förutsättningen för gruppens individer att utvecklas. Karin har arbetat med ledarutveckling inom flera av våra ledande verksamheter.

Om två människor i en kommunikationssituation befinner sig på olika plan, försvarar det relationen och man kan inte förstå varandra. Vissst låter det lite komplicerat? Det tycker i alla fall vi på Ställskruven! Redaktionen råder Dig därför att ta kontakt med Din ledare och diskutera detta närmare.

Metoden kan i korthet sägas vara en modell som beskriver personligheten hos oss som tre olika individer:

TA-analys

Gruppen samlas igen den 25 oktober för att utvärdera hur man lyckats i sin ledarroll ute i arbetsgrupperna.

Ansvarig utgivare: Sture Lestander
Redaktion: Martti Kaalikoski, Gunnel Lidberg

Ergon - Nomos!

som kommer att hända i framtiden.

Conny berättar: - Det finns en av-

görande skillnad mellan våra Ergo-

verktyg och övriga verktyg på markna-

den. Den består i att Ergo-verktygen

har genomgått en mycket noggrann

produktutvecklingsprocess, som bland

annat innebär ett nära samarbete med

användarna av våra verktyg. Den som

använder ett verktyg dagligen och un-

der lång tid har en gedigen kunskap och

känsla för det speciella verktyget. När

den här kunskapen och känslan kombi-

neras med annan kunskap - om ergono-

mi och produktdesign i en analytisk

framtagningsprocess av produkter, där

användaren intervjuas och videofilmas

och där produktmodeller och prototy-

per används vid utvärderingen - ja, då

kan vi hävda att slutprodukten, Ergo-

verktyget, är ergonomiskt utformat i

syfte att minimera arbetsskador genom

att minska belastningar på händer och

armar, öka precisionen i arbetet etc.

När verktyget därtill är vackert, ökar

naturligvis arbetsglädjen hos använ-

daren ytterligare. Vi kan, till skillnad

mot konkurrenterna, visa dokumenta-

tion på att Ergo-produkten genomgått

en utveckling med vetenskapliga för-

tecken. Detta gör oss till en trovärdig

och seriös partner för våra kunder.

Forts. sid 2

fatning", som innebär att "handkar-

ten" ökar med ca 30 %. (Kom idén

manne från Björn Borgs kraftfulla ten-

nisspel med "tvåhandsfatning") Efter

den lyckade lanseringen av Ergo-mej-

seln introducerades i tur och ordning

Ergo-skiftnyckeln med mättskala

1984, Ergo-stämjärnet 1985, Ergo-po-

lygripen med inställningsknapp 1986,

Ergo-knivarna 1987, Ergo-tångerna

1991 och Ergo-skiftnyckeln med gum-

mihandtag 1992. Ergo-spårskärtsse-

nast i raden - kommer att visas på Köln-

mässan 1994.

Utveckling

Ställskruven frågade Conny Jans-

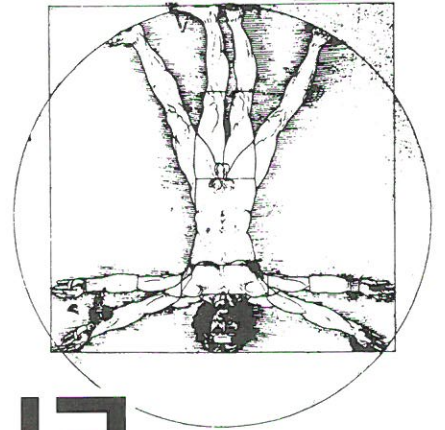
son, vår egen Ergo-guru, hur arbetet

med ergonomisatsningarna inom Saws

& Tools hittills har bedrivits och vad

Conny Jansson

Ledningen för Saws & Tools be-

slutade i augusti att den satsning

som Bahco gjort på ergonomiskt ut-

formade verktyg även ska genom-

föras inom Saws & Tools övriga pro-

dukcentra. Målet är att alla pro-

dukter i affärsområdets sortiment

ska vara ergonomiskt utformade!

Ergonomi

Ordet Ergonomi, som härleds från

grekiskans Ergon (arbe) och nomos

(lag) är idag samlingsbegreppet för

forskningen inom arbetsmiljö/hand-

verktyg relaterat till människan. Av-

sikten är att få fram verktyg som mini-

merar arbetsskador. Verktygen ska

helt enkelt göras så att de passar våra

händer och vårt sätt att arbeta.

Ergonomi-serien

Bahco startade i början på 80-talet

ett utvecklingsprojekt för utvärdering

av verktyg ur ergonomisk synvinkel.

Projektet, som drevs i samarbete med

Ergonomi Design Gruppen AB, gav

efter ett långt utvecklingsarbete vår

första Ergo-produkt - Skruvmjlseln.

Den visades för första gången 1983 på

Köln-mässan och väckte mycket stor

uppmärksamhet. Efter många studier

av yrkesmän i arbete utformades de

stora skruvmjlselarna med "tvåhands-

- * "Prima Liv" i oktober
- * Två studiecirklar i engelska, en nybörjargrupp och en konversationsgrupp, startar inom kort (fler anmälningar mottages)
- * Den 12 oktober anländer ett Ergo-spårskärts- i kolossalformat från Linkö-pings Tekniska Högskola. Det kommer att ställas upp för allmänt beska-dande i Matsalen.
- * Fortsatt ledarutbildning den 25 oktober
- * Besök av Jim Palmer och Bob Rozzi från Sandvik Saws & Tools i USA den 26 oktober.

På gång ...